

TING NED I STEINENE

SOMMERHETEN VAR KOMMET helt plutselig. Siri og Mor var gått for å bade. Jeg sto i stuevinduet og glodde ut. Småjentene satt på muren, for slappe til å hoppe strikk i varmen. Det var så trykkende hett i stuen at jeg måtte anstrenge meg for å trekke pusten. Luften var svært tørr, jeg kjente det på øynene, de ble liksom sittende fast hvis jeg ikke konsentrerte meg om å bevege dem.

Siri og Mor kom tilbake fra stranden. Jeg lå på sofaen og hadde hodepine fordi jeg hadde sovet. Mor spurte om jeg ville fyre opp grillen. Ikke i dag, svarte jeg. Hun gikk ned i fryseren og fant noe fisk som hun stekte i stedet. Det oste kraftig, og lukten ble hengende igjen lenge etter at vi hadde spist.

Solen begynte å bli rød, men heten ga seg ikke. Siri slo på TV-en, noe som forsterket hodepinen. Mor kom med is. Vi spiste sammen, vi tre.

Etterpå spurte Mor om hun kunne snakke litt med meg. Jeg ble med ut på kjøkkenet, og hun lukket døren. Siri satt fremdeles i stuen og så på TV. Mor holdt en konvolutt i hånden, og spurte om jeg ville gå til Far

med den. Jeg spurte: Hvorfor går du ikke selv? Hun svarte at jeg burde forstå det var vanskelig for henne. Hvorfor sender du det ikke i posten? spurte jeg. Hun svarte at det var et viktig brev. Hun ville at jeg skulle snakke med Far om det som sto der. Hva står det? spurte jeg. Hun svarte at det var best Far leste det og forklarte det for meg etterpå, og at det var opp til ham å bestemme. Hva da? spurte jeg. Mor svarte at hun tenkte på Siri og meg. Men hva er det Far skal bestemme? spurte jeg. Hun satte seg ytterst på den ene pinnestolen og dro fingrene langsomt over konvoluttens ene kant. Du kan snakke med ham selv, sa jeg. Mor sa at det ikke var så lett for henne, og at jeg var voksen nok til å forstå det nå. Hun tenkte på Siri og meg.

Mens vi snakket ringte telefonen. Det var Stian som spurte om jeg kom over. Jeg får se, sa jeg. Stian bodde i nærheten av Far. Jeg satt en stund i trappen før jeg tok på meg skoene og ruslet ut. Brevet hadde jeg i baklommen.

Klokken var halv åtte, det var som å gå ut i en ørken. Jeg lengtet allerede etter regn, etter følelsen av de første dråpene som trenger gjennom stoffet i T-skjorten. Eller i det minste et svakt vindpust, men det var ingenting. Ingenting.

Jeg tok veien om skolen. Skolegården var fullstendig tom. Hodepinen var så sterk at jeg måtte sette meg på en benk og hvile litt. Det var rart å sitte der alene,

uten å ha de andre rundt meg, uten å prate og le. I et hjørne lå en falmet vott fra vinteren. Alt var stille. Ikke et menneske å se, ikke en fugl å høre. Skolebygningen hadde fått en merkelig fargenyanse, nå som solen sto i vest. Der inne bak veggene var klasserommet. Der inne var tavlen og svampen. Jeg mintes den sjure følelsen av kritt på fingrene, hvordan det klebet til de klamme hendene når jeg sto foran klassen. Jeg var ferdig her. Til høsten skulle jeg begynne på gymnasiet. Aldri mer skulle jeg sende lapper til Stian eller glo på lærernes biler som sto parkerte utenfor. Jeg visste ingenting om det som skulle komme.

Da jeg reiste meg fra benken for å gå videre, begynte plutselig skoleklokkene å kime. Det larmet ut i stillheten, ut over de ubevegelige trettoppene. Jeg ventet nærmest at skoledørene skulle gå opp, og at flokkes av ungdommer skulle velte ut og spre seg omkring på benkene, med nistepakker og melk. Men ingen kom. Det slo meg at jeg ikke kunne vite om det var ut eller inn det ringte. Klokken måtte forresten være feiljustert; det var jo nesten kveld.

Jeg kom til Fars hus. Vanligvis pleide jeg å gå rett inn, men denne gangen ringte jeg på. Far var blid. Han kom med is, og vi spiste sammen, vi to. Han spurte om det var godt å ha ferie. Det er i alle fall varmt, svarte jeg. Ja, sa han, det blir varmere år for år.

Jeg satt omtrent en time. Han spurte ikke om hvor-

dan Mor hadde det. Da jeg ville gå, tilbød han seg å kjøre meg. Jeg avslø. Jeg skal ned til Stian en tur, sa jeg. Og jeg gikk uten å gi ham brevet.

I stedet for å gå til Stian, tok jeg en omvei hjem, gjennom det glisne skogholtet som strakte seg nedover mot skoleområdet. Der inne kastet furutrærne lange skygger over den tørre skogbunnen. Stammene var nesten uten grener, og de lyste gyllent i den lave solen. Jeg tenkte på fuglene som ikke sang, jeg kunne ikke huske å ha opplevd en slik stillhet før. Ved enden av skogholtet førte en bratt sti ned til skolen. I røysa der lå det en katt. Det var katten til Kvalvik. Den var død. Jeg satte meg på en stein ved siden av den fordi et klart minne hadde dukket opp i meg.

Det må ha vært et par år tidligere. Jeg og Stian var alene hjemme hos ham. For spetakkelens skyld ringte vi til Kvalvik. Vi satt i hver vår telefon. Det var fru Kvalvik som tok telefonen. Stian gjorde seg grov i stemmen og sa det var Eliassen som ringte. Han var plaget av at katten laget leven om nettene, sa han. Fru Kvalvik gjenskuet ham ikke, men begynte stammende å unnskylde seg. Dessuten, sa Stian, hadde katten satt pisse-lukt i garasjen hans. Da fru Kvalvik forsøkte å svare, hørte vi at hun var helt på gråten. Jeg gjorde tegn til Stian at han skulle legge på. Vi lo ikke etterpå.

Det var noe ved synet av den døde katten som virket sterkt på meg. Riktignok var jeg seksten år, men jeg

hadde aldri før sett annet dødt enn fugler og mus. Det er noe ganske annet med katter. Den måtte ha vært død lenge; øynene var hakket bort. Buken var nok åpen på undersiden, for det hang ting ned under den. Jeg merket meg at snuten var rosa og fremdeles så myk og kjølen ut. Jeg tenkte på Siri. Hvis det var hun som hadde funnet katten ville hun begravet den. Hun var svært glad i dyr, og hun likte å kjæle med katter. Jeg tok Mors brev opp fra lommen og rev konvoluttene forsiktig opp. Inni lå to tynne ark, som jeg brettet ut. Det var tydelig at hun hadde pyntet på skriften. Jeg kunne se henne for meg, hvordan hun måtte ha lagt et linjeark under for å få det til å se skikkelig ut. Etter å ha lest det langsomt flere ganger, la jeg det tilbake i konvoluttene og slapp det ned i en sprekk mellom to steiner.

Da jeg skulle gå tilbake til stien, kom jeg til å trø på en løs stein. Den ga etter, og veltet tungt nedover røysa. Underveis dro den med seg flere steiner, de raste utfor og forsvant dundrende over kanten på en skrent lenger nede. Jeg kjente hvordan det dirret under meg, og jeg ble plutselig redd, ikke for å miste fotfestet og skli nedover, men for at jeg selv skulle kaste meg utfor. Jeg fikk huket meg ned og klamret meg til steinen jeg sto på.

Da det var over, slo hjertet mitt fort og hardt, som om det var der vibrasjonene hadde tatt veien. Dypt nede mellom steinene hørte jeg en svak siling av sand

som gradvis opphørte. Katteskrotten hadde sklidd ned i et hulrom, hvorfra den stive halen pekte rett opp. Brevet var ikke lenger synlig, det hadde forsvunnet i de dype steinsprekkene. Solen var nesten helt rød.

Da jeg endelig begynte å gå nedover mot skolen, kjente jeg at jeg skalv i lårene. Skolebygningen lå helt i skygge nå. Også dette var rart; det så ut slik det pleide gjøre om vinteren. To snøballblinker hang urørlige på hvert sitt tre.

Det luktet fremdeles fisk da jeg kom hjem. Siri hadde lagt seg, men Mor satt og så på TV. Det var halvmørkt i stuen, ingen lamper var tent. Mor slo av TV-en og spurte om jeg hadde levert brevet. Ja. Jeg gikk over gulvet og la meg på sofaen. Hun spurte om hva Far hadde sagt. Han sa det var best at ting fortsatte slik som nå, sa jeg. Sa han det? spurte Mor. Ja, svarte jeg. Vi satt en stund i stillhet. Utenfor var det bare et matt rødskjær igjen på himmelen. Mor slo på TV-en, men slo den snart av igjen. Jeg sa: Jeg er sulten, jeg spiste ikke så mye til middag. Hun svarte at det var jeg som ikke ville grille. Det var ikke meningen å klage, sa jeg.

Mor gikk for å legge seg, men litt etter kom hun tilbake, hun hadde skiftet til nattkjole. Hun nølte litt før hun spurte om hva mer jeg hadde snakket med Far om. Om varmen, svarte jeg, at det stadig blir varmere. Etter at hun hadde lukket stuedøren, hørte jeg skrittene hennes i trappen og soveromsdøren som gikk igjen.

Det var omsider blitt svalere i stuen. Jeg ble liggende på sofaen enda en stund før jeg gikk for å pusse tennene. Jeg husker at jeg plutselig ble stående i døren inn til badet, jeg hadde fått en merkelig følelse av at hele meg ble sugd opp i hodet, både kroppen og tankene – alt. Kanskje skyldtes det at hodepinen var i ferd med å gi seg, jeg vet ikke. Men slik var det altså; hele meg inn i hodet. Det var umulig å tenke. Umulig å tenke på noe i det hele tatt. Jeg gned meg i øynene, og kjente at fjeset var fullt av finkornet sand.